
Šance pro „věčné studenty“

Šance pro „věčné studenty“

LIDOVÉ NOVINY

„Věční studenti“ ročně zaplatí školám miliony korun za to, že studují déle, než mají. Vysoké školy ale často až desetitisícové poplatky roky vyměřovaly špatně. Neodůvodňovaly totiž, proč a kolik mají studenti platit. Nejvyšší správní soud proto teď studentům nepřímou vzkázal: Sudte se. To navíc umožňuje i novela vysokoškolského zákona.

Poplatky za překročení standardní doby studia přitom ročně platí tisíce studentů a školy od nich inkasují miliony. Částky, které studenti platí, se na každé škole liší, a někdy dost výrazně. Minimální poplatek je necelých pět tisíc korun za semestr, horní hranice stanovena není. Na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni tak studentům účtují až 35 tisíc korun za každý započatý semestr studia. Univerzita Karlova jednotlivým fakultám pro vyměření poplatků stanovila meze – nesmí být vyšší než 27 tisíc korun za akademický rok. Jen ve výjimečných případech škola může poplatek odpustit nebo snížit.

Kvůli poplatkům se se školami soudily už desítky studentů. Nyní se ale jeden z případů dostal až před Nejvyšší správní soud. Ten se zabýval kauzou bývalého studenta Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, který školu žaloval za to, jak mu poplatek stanovila. A uspěl. „Není vůbec zřejmé, na základě jakých skutečností univerzita ke svému závěru dospěla,“ říká soud. Univerzita nyní bude muset o poplatku znovu rozhodnout.

Masarykova univerzita ale s výrokem soudu nesouhlasí. Podle ní rozhodnutí o poplatcích nebylo v inkriminované době správním rozhodnutím. Studenti proto podle univerzity nemají právo bránit se u správního soudu. Soudci si ale myslí opak. „Rozhodnutí o poplatcích podléhá přezkumu,“ rozhodl jednoznačně soud.

Bývalý student univerzity ale ještě nemá vyhráno. „Zvažujeme další postup. Dokonce nevyklučujeme, že se obrátíme na Ústavní soud,“ řekla mluvčí školy Tereza Fojtová. „Nejvyšší správní soud se totiž vůbec nezabýval našimi argumenty a zastal se jen studentů,“ doplňuje kancléř univerzity Jiří Nantl.

Podle vysokoškolského zákona mohou studenti zdarma studovat čtyři, respektive šest let – podle toho, zda jsou na bakalářském, nebo magisterském programu. Pokud tuto dobu přesáhnou, musí podle zákona platit. Jen na Univerzitě Karlově platí čtyři až pět tisíc studentů.

Vysokoškolský zákon, který sazby zavedl, platí od roku 1998. Tehdy nastavil složitý systém vyměrování poplatků. Podle odborníků je v něm stále řada nedostatků. Například pokud student studuje dvě školy, počítá se mu pouze jedna. Jakmile ale na jedné ze škol složí bakalářské zkoušky a chce pokračovat na navazujícím magisterském programu, situace se výrazně mění. Od té chvíle se mu začíná sčítat celková doba, kterou stráví na obou magisterských programech. Student tedy platí už po pěti letech, které stráví vysokoškolským studiem, o rok dříve než ostatní. „Tehle zákon není dokonalý, ale je to zkrátka kompromis,“ říká proděkan právnické fakulty UK Jiří Hřebejk.

Placení poplatků má snížit počet tzv. věčných studentů, tedy těch, kteří studium přetahují o mnoho let. Z pozice studenta potom zneužívají zázemí, které jim škola nabízí, a využívají slevy, které jsou určeny výhradně pro studenty.

Poplatek za překročení doby studia je minimálně pět tisíc korun